

Heddle (J)

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS

DE

VARIOLA:

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GEORGII BAIRD, S. S. T. P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ PRÆFECTI;

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI Consensu,

Et Nobilissimæ FACULTATIS MEDICÆ Decreto;

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS
RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

ERUDITORUM EXAMINI SUBJICIT

JOANNES HEDDLE,

ORCADENSIS.

CHIRURGUS;

NEC NON

SOCIET. REG. PHYS. EDIN.

SOCIUS HONORARIUS.

Ad diem 24 Junii, hora locoque solitis.

EDINBURGI:

CUM PRIVILEGIO.

TYPIS GEORGII MUDIE ET FILII.

1796.

Surgeon General's Office
LIBRARY
Washington, D.C.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

1911

1911

1911

1911

1911

1911

1911

1911

1911

1911

1911

1911

1911

1911

1911

1911

1911

1911

1911

1911

1911

1911

1911

VIRO ERUDITO
ANDRÆE INGLIS, M. D.

COL. REG. CHIR. EDIN.

SOCIO,

ARTEM SALUTIFERAM FELICITER EXERCENTI,

OB BENEFICIA INNUMERA IN ME,

PER OMNE TEMPUS,

COLLATA,

QUO STUDIIS MEDICINÆ,

IN ALMA HAC ACADEMIA

INCUMBEBAM;

NECNON

VIRO HONESTO

ROBERTO LAING,

DE STENZIE ARMIGERO,

OB EAS VIRTUTES EXIMIAS ET INSIGNES,

QUÆ

EUM IN PRIMUM ORDINEM,

INTER SUOS CIVES,

COLLOCAVERUNT;

HOC OPUSCULUM

ANIMI GRATI

TESTIMONIUM,

SACRUM ESSE

VULT

AUCTOR.

THE

REPUBLICAN

OF THE

STATE

OF NEW YORK

IN SENATE

AND

ASSEMBLY

FOR THE

YEAR 1890

AND

1891

AND

1892

AND

1893

AND

1894

AND

1895

AND

1896

AND

1897

AND

1898

AND

1899

AND

1900

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

VARIOLA.

MULTUM inter medicos de origine hujus morbi disputatum fuit, et revera hanc quæstionem investigare operæ pretium fuisset. Doctissimus De Haen eam Græcis innotuisse probare conatus est; attamen Hippocrates, Galenus et alii de illo prorsus silent. Celeberrimi Mead et Friend, hunc ce morbum ab Arabis ex cum gentibus orientalibus commercio contractum fuisse, probabile reddunt; et nos ab illis hanc pestem accepisse, plurimos inter auctores
A
convenit.

convenit. Non tyronis est inter duces tam celeberrimos componere lites.

MORBI HISTORIA.

Culleni definitionem omnibus aliis anteponimus, nam paucis verbis historiam variolæ narrat, et symptomata refert quibus ab aliis morbis distingui potest; ad hunc finem enim nosologiam utilem putamus, scilicet ut ejus ope morbum primo intuitu dignoscat medicus, et eum cum aliis affinibus confundere nullo modo periclitetur.

Sic in genere variolam definit.

“Synocha contagiosa, cum vomitu, et, ex
“epigastrio pressio, dolore. Tertio die incipit, et
“quinto finitur eruptio papularum phlegmono-
“dearum, quæ, spatio octo dierum, in suppura-
“tionem, et in crustas demum abeunt, sæpe
“cicatrices depressas, sive foveolas in cute re-
“linquentes.”

Duas

Duas in species variolam dividit, in discretam scilicet, et in confluentem.

“ Variola pustulis paucis, discretis, circumscriptione regularibus, turgidis ; febre, eruptione factâ, protinus cessante.”

“ Variola numerosis, confluentibus, circumscriptione irregularibus, flaccidis, parum elevatis ; febre post eruptionem persistente.”

Pustularum eruptioni per aliquot dies præit febris cum languore, lassitudine, et, in adultis, ad sudorem proclivitate. Postea dorsi, capitis, et lumborum dolores, nausea, vomitus, præcordii et epigastrii dolor ægrum infestant ; omnia hæc symptomata, mane leniora, nocte ingravescent.

Tertio die erumpere incipiunt pustulæ, quæ primo in facie, deinde in collo et pectore, et postea reliquo corpore apparent. Infans nunc sæpe sternutationibus et paroxysmis epilepticis ;

adultus vero sudoribus copiosissimis angitur. Hoc stadio febris et reliqua symptomata vel remittunt vel desinunt. Aliquando tamen, dum erumpunt pustulæ, febris ingravescit, sed quinto die, eruptione jam finitâ, evanescit.

Diem post quintum, pustulæ paulatim crescunt; circa undecimum, vero, pure impleri apparent.

Hoc eodem ordine, ac eruptio, accidit; nimirum, primo in facie, deinde in trunco et reliquo corpore. Dein flavescent pustulæ, colorem fuscum postea induunt; pus in iis contentum per aperturam distillat et concrescit; sic vultus tumor et pustulæ flaccescunt; tunc manuum, pedum, et crurum tumor pedetentim subfidit, et pustulæ in crustas mutatæ abscedunt. Per hujus morbi decursum ptialismus, in adultis, supervenit; diarrhœa vero infantes vexat.

Sydenhamus

Sydenhamus refert, quod, in hac specie, qui e medio tolluntur, die decimo quarto vel quinto fere semper decedunt.

Variola confluens symptomatibus multo gravioribus stipatur. Febris multo magis ardet; pulsus crebriores et duriores observantur, et functiones omnes magis a statu naturali defleunt. Ægrum ingens angit coma, oculi inflammantur, lingua arefcit; urina fæcesque, et cum dolore, et difficulter excernuntur; epigastrium magis dolet; nausea et vomitus sæpissime sæviunt.

Citius erumpunt pustulæ, sæpe secundo die, sed quo citius eo pejus; aliquando tamen, cum doloribus pleuriticis vel nephriticis referentibus, non ante quintum aut sextum exeunt. Nec intervallis interpositis ab invicem separantur, sed plures in unam conjunguntur; ita ut facies aliquando unam pustulam magnam referat; non pure, sed ichore tenui et fusco replentur.

Caput,

Caput, facies, et etiam totum corpus multo magis quam in discreta intumescunt. Ptyalismus adultos, infantes diarrhœa vexat; utroque vero cephalalgia et angina; delirium sæpe supervenit, sed præcipue vesperi.

DIAGNOSIS.

Oportet, ut medicus morbos ab invicem discernere discat, ut remedia rite adhibeat; et quo major est inter morbos affinitas, eo magis attentionem ad symptomata diversa dirigere debet.

Antequam pustulæ erumpere incipiant, difficile dignoscitur an variolâ laboret infans; omnia enim symptomata eadem, ac in febre Synochâ dictâ, observantur. Tunc medici est inquirere, an variolâ antea laboraverit infans, vel, an contagioni variolosæ expositus sit. Ex his, tamen, probabilitatem tantum discere potest; sed, si omnia symptomata febrilia ingravescent, concludere

concludere licebit, febrem variolæ prænunciam esse, quum gravioribus symptomatibus in hoc morbo quam in aliis infantilibus, stipetur.

Ab erysipellate fecernitur, eo quod erysipelas tumore et rubedine, potius quam eruptione, stipatur. Qui semel hos duos morbos vidit, eos ab invicem non distinguere nunquam periclitatur.

Nec difficilior est inter rubeolam et variolam diagnosi : in rubeolâ papulæ quarto die erumpere incipiunt ; in variolâ, vero, tertio ; præterea, in rubeola vix supra cutem eminent, in variola, autem, vesiculas parvas referunt. Rubeolam etiam comitantur tussis et raucedo, oculorum dolor, epiphora, et sternutatio.

Nullus morbus variolam magis refert quam varicella. Eos morbos in quibusdam casibus pro iisdem habitos fuisse, ex eo clarum est, quod multi medici putant, infantes plus quam semel variolâ laborâsse. Ad eos rite fecernendos

dos in animo tenere oportet, varicellæ febrem fere nullam præire; et pustulas, tertio vel quarto post eruptionem die, in crustas abire.

DE VARIOLÆ CAUSIS.

Causarum in re medica indagationem multum proficere clarum est; eam tamen prorsus inutilem, multi, nec parvi nominis, auctores, ducunt. Causarum vero indagationem ad effectuum cognitionem ducere oportet; injustum etiam foret ingenium humanum intra limites tam arctos circumscribere; per mare navigare, imò per aëra volare audet Iapeti genus; quare tunc morborum semina ingenium ejus semper effugerent? Theoria quæcunque, experimentis et observationibus stabilita et ratiocinandi regulis consentanea, nostram meretur attentionem; si falsa, certe rejicienda est; sed cognoscere quid falsum sit et quare, est etiam in scientiâ progredi.

Causam

Causam variolæ excitantem contagionem esse, neminem latet. Sed quoniam aliqui per vitæ decursum ab hoc morbo immunes vixerunt, oportet esse aliquam ad eum in systemate proclivitatem. Ex quo vero pendeat hæc prædispositio, nescimus, quia contagionis naturam prorsus ignoramus. Scimus tamen, eam homines cujusvis ætatis aut temperamenti aggredi, nec foetui in utero degenti parcere.

Quomodo hæc contagio in systema agat, difficile est statuere. Celeberrimus Cullenus ponit, eam, vi assimilationis et fermentationis, in humores agere; et humores sic assimilatos aut sub forma perspirationis insensibilis, aut per pustulas e corpore eliminari; et, quo major quantitas sub unâ formâ excernitur, eo minorem sub altera.

Difficile tamen est concipere, quomodo talis mutatio, qualis fermentatio aut assimilatio sit, in massa fluidorum evenire possit. Certi sumus fermentationem ibi locum habere non posse;

B

quia

quia ad fermentationem quies et aëris contactus necessaria sunt; et producta ejus, vinum scilicet, acetum, vel alkali volatile nunquam in sanguine inveniuntur. Præterea minime idonea est hæc theoria ad phænomena explicanda; nullo modo enim explicat, quare, quando variolæ inferuntur, si nulla inflammatio supervenit, operatio sæpissime fallat; nec quare hæc contagio non aggrediatur viscera, uti ventriculum, cor, &c.

Alii hanc contagionem effectus suos in systema nervosum edere opinantur; quia scilicet omnes impressiones five molestas, five jucundas, per interventum systematis nervosi sentimus. Sed hæc opinio nequaquam rationem reddit, quare partes maxime sensiles, veluti ventriculus et cor, ab eo immunes maneant.

Alii opinantur, materiæ variolosæ particulas in systema ope absorbentium receptas, actionem quondam specificam in vasis extremis exercere,

ercere, sed sine aut fermentatione, aut assimilatione.

PROGNOSIS.

In hoc, ut in aliis morbis, ut eventum præfagire possit ad ægri temperamentum et vires, ad anni tempestatem, et ad morbi grassantis naturam et effectus, attentionem dirigere debet medicus.

Quo junior est infans, eo faustior prognosis deducenda, nisi tempore dentitionis hoc morbo laboret; nam tunc, propter systematis auctam sensibilitatem et irritabilitatem, multo majori periculo versatur: præterea dentitionem semper comitatur febris, quæ, synochæ variolis præeunti superaddita, eventum infaustum minatur. Hinc variolæ ante dentitionem non inferendæ. Sed nisi in hoc casu, magis periclitantur adulti; eo quod, ob cutis rigiditatem, dif-

facilior est exitus materiæ variolosæ per poros.

Quoad anni tempestatem observari oportet, quod vere et autumno majori violentiâ sævit variola; quia tunc temporis corpus ad diathesin phlogisticam maximè proclive observatur. Hæc observationibus Sydenhami consentanea sunt; qui notavit, variolam plurimos autumno interficere, sed numerum ægrotorum, appropinquante hyeme, minui, iterumque vere stragem renovari.

Quo symptomata febris eruptivæ mitiora sunt, eo minus ex pustularum eruptione timendum est. Hoc morbi stadio, infantes paroxysmis epilepticis proclives sunt, qui, nisi vehementes et valde frequentes, finem morbi infaustum nullo modo portendunt.

In genere observandum, quod, quo magis variola confluentis speciem induit, eo majus est periculum; quo tardius erumpunt pustulæ, eo melius.

melius. Si pustulæ magno numero in facie appareant ; si febris, eruptione finita, non evanescat vel saltem remittat ; præcipue si die octavo et undecimo febris, secundaria tunc dicta, sævire incipiat ; quando hæc observantur, eventum infelicem semper minantur. E contra, si pustulæ non sint numerosæ in facie, si ab invicem intervallis interpositis separentur, nec plures in unam coeant ; si febris ab initio mitis, eruptione facta, definat ; tunc ope medici vix indiget ægrotus.

In variola confluyente nunquam non periclitatur æger ; multum intenditur autem periculum delirio, accessibus epilepticis remediis ordinariis non debellandis, sanguinis in capite vel pulmonibus congestione. Si pustulæ die octavo circa bases lividæ sint, si materia ichorosa vel subnigra repleantur, si post eruptionem recedant ; si petechiæ inter intervalla appareant, vel si sanguis ex diversis corporis partibus profluxerit, denique si symptomata putredinis in excretionibus observentur :

serventur ; quo plura horum symptomatum simul apparent, eo magis imminet periculum.

Die undecimo præcipue aeger e medio tollitur ; saliva viscidior difficilius excreatur ; febris secundaria, forsan ab puris absorptione orta, maxime sævit. Sed, si symptomata non tam gravia sint, aeger ad diem decimum quartum, et nonnunquam ad decimum septimum vel vigesimum, languescit.

RATIO MEDENDI.

Multum differt methodus medendi in variolâ discretâ, ab illa qua in confluyente uti oportet. In discreta sæpe vix ullis remediis opus est ; feбри eruptivæ regimine antiphlogistico occurrendum est ; cibus animalis et calor omniaque irritamenta vitandi sunt. Alvus laxantium ope solvenda est. Sed nil magis ad febrem compescendam valet quam frigus ; aeger in cubiculo in aëre frigido et puro dormire debet ;
diuque

diuque sub Jove, si potest, manere. Nil etiam efficacior ad accessus epilepticos compescendos, quam aër frigidus.

Suadent aliqui medici vomitionem ope emeticorum promovere primo morbi insultu; et, propter epigastrii dolorem, eorum administratio rationi consentanea videtur, nec experientiæ repugnat.

In variola confluyente strenue debemus contra morbi insultum nosmet accingere; febris synocha pulsu duro et frequente, cephalalgia, et doloribus in regione lumbari, stipata, morbi violentiæ prænuncia est; in hoc casu ad venæsectionem confugiendum est. Nil enim plus valet ad diathesin phlogisticam debellandam, et ad dolores tam pectoris quam regionis lumbaris compescendos. Quantitas sanguinis ex ægri ætate, temperamento, et statu morbi æstimanda est; parcius detrahendus est ex infantibus, debilibus et relaxatis, quam ex adultis et robustis.

Purgatio

Purgatio alvi in hoc morbi stadio perquam utilis invenitur; laxantibus lenioribus solummodo uti oportet, quales sunt sales neutri et similia. Quando nobiscum reputamus, quanta sit fluidorum copia in canalim intestinalem effusa, facile concipiemus eorum efficaciam.

Diversè de opii usu in hoc morbo diversi putant medici; nobis vero apparet, hanc differentiam a morbi specie varia et stadio pendere. In variola discreta vix remedio tam potente opus est; parum mali parumque boni efficere potest. In primo variolæ confluentis stadio, quando ictus arteriarum frequentes et duri sunt, quando omnia symptomata diathesin phlogisticam adesse monstrant, ex opio nisi magna irritatio adsit abstinere oportet; nunc enim fere omnes conveniunt medici, opium stimulum potentissimum esse, vel, ut ait celeberrimus Home, effectus ejus vino confimiles esse. Cordis et arteriarum actionem auget, ad prælia meticulosos detrudit, curas consopit; ex his opium vi stimulantis frui concludimus,

concludimus, ideoque in morbis phlogisticis nocere.

In secundo variolæ confluentis stadio, pulsus debiles et frequentes sunt; putredinis symptomata sæpe adfunt; tumor faciei repente subfidit, fluxus salivæ cessat; pustulæ ichore repletæ, flaccidæ sunt, et intervalla pallida livida; petechiæ et vibices conspiciuntur; halitus oris putridus, et excretiones omnes malè olent. In hoc casu opium suadendum est. Vires detritas reficit, somnum conciliat, dolorem injucundum consopit.

In hoc morbi stadio, multum valet cortex Peruvianus, inter tonica remedia princeps; nec difficilis conceptu est ejus efficacia, propter effectus salutare quos in omnibus morbis debilitate stipatis edit. In memoria tamen tenendum est, quod, quantum in hoc morbi stadio prodest, tantum in primo stadio, seu persistente diathesi phlogistica, nocet.

C

Quum

Quum vini effectus salutare in typho recordemur, facile inferre possumus id magna vi polere in hoc stadio, pulsu debili et aliis debilitatis signis stipato. Cardiacum gratissimum est, et ægroti viribus facile accommodari potest.

De usu epispasticorum, inter medicos non convenit; alii ea laudant, quia actionem cordis et arteriarum excitant, vel quia tumores pedum et faciei rite promovent. Alii e contra timent, ne gangræna in locis, ubi applicantur, superveniat.

FINIS.

Med Hist
W4
E23
1796
H.3

